

Stikstofwet minister Schouten zwaar onvoldoende

Bijna 1,5 jaar na de uitspraak van de Raad van State van mei 2019 over de Nederlandse stikstofaankpak komt minister Schouten met het wetsvoorstel 'Stikstofreductie en natuurverbetering' Leefmilieu vindt het wetsvoorstel zwaar onvoldoende.

Doelstelling

Het wetsvoorstel komt neer op een reductie van de stikstofemissie van slechts 25%. Terwijl het adviescollege Remkes 50% adviseerde.

Natuurgebieden schrappen

Daarnaast wil Schouten samen met provincies naar Brussel om te vragen natuurgebieden te mogen schrappen. Dit is haar afgeraden door vele vooraanstaande juristen. Vooral omdat we in Nederland al veel minder Natura 2000-gebieden hebben dan het Europees gemiddelde, terwijl de Europese Commissie van de huidige doelstelling van 18% naar 30% wil. Een recent onderzoek van twee bureaus kwam tot de dezelfde conclusie: een doodlopende weg.

In het onlangs verschenen rapport "Stand van de natuur in de EU" van het Europees Milieuagentschap (EEA) wordt gesproken over '... een onophoudelijke en ongekend snelle achteruitgang van de natuur. Belangrijkste oorzaken zijn niet-duurzame land- en bosbouw, stedelijke wildgroei en vervuiling. Bovendien worden de natuurrichtlijnen van de Europese Unie (EU) en andere milieuwetten nog steeds niet voldoende toegepast door de lidstaten. De meeste beschermde habitats en soorten verkeren niet in een goede instandhoudingstoestand en er moet veel meer worden gedaan om de situatie te keren.'¹

Het is wat ons betreft dus ondenkbaar dat in Nederland natuurgebieden geschrapt gaan worden.

Stikstofhandel

Minister Schouten wil de handel in stikstof toestaan. Dit zogenoemde "extern salderen" gaat ervoor zorgen dat de prijs van stikstof fors omhoog zal gaan. Veel boeren kunnen dit niet betalen. De agrarische sector zal worden leeggekocht door grote bedrijven die stikstofrechten nodig hebben (bijvoorbeeld biomassacentrales). Boeren moeten nu al handelen in productierechten en fosfaatrechten. Daar komt stikstofhandel dan nog bij. Verder ligt bij extern salderen grootschalige fraude met zogenaamde referentieniveaus op de loer. Dit komt er op neer dat op papier de stikstofdepositie omlaag lijkt te gaan terwijl deze in werkelijkheid toeneemt. Een goed voorbeeld daarvan is de fraude bij de natuurvergunning van de Amercentrale van RWE in Noord-Brabant. RWE claimde 175 ton ammoniakemissie als referentieniveau, terwijl de kolencentrale nooit een significante hoeveelheid ammoniak heeft uitgestoten.

Emissiearme stallen

Uit onderzoek blijkt dat de emissiearme stallen die in de laatste jaren zijn gebouwd, niet voldoen aan de verwachtingen en net zoveel, of mogelijk zelfs meer, stikstof emitteren dan traditionele stallen. Dit is uitgebreid in het nieuws geweest. Doorgaan met het bouwen van dergelijke stallen lijkt ons daarom geen goede aanpak.

¹ <https://www.eea.europa.eu/nl/highlights/recentste-evaluatie-laait-zien-dat>

PAS-melders

Er zijn momenteel circa 4.000 boeren zonder natuurvergunning, de zogenaamde PAS-melders. Minister Schouten wil samen met de landbouwsector onderzoeken hoe deze boeren versneld aan een natuurvergunning kunnen komen. Dit had echter een integraal onderdeel moeten zijn van het wetsvoorstel. Dit achteraf nog 'regelen' is praktisch gezien vrijwel onmogelijk, want de daarvoor noodzakelijke 10 mol/ha/jaar aan stikstofdepositie moet elders worden vrijgemaakt, bijvoorbeeld collega boeren die dan stikstof in moeten leveren, en die zien dat niet zitten.

Ondertussen krijgen boeren geen leningen meer van banken als ze geen vergunning hebben, dus naast de natuur zijn ook de boeren de dupe van dit gebruik aan duidelijkheid.

Samengevat

Leefmilieu is van mening dat dit wetsvoorstel van tafel moet en dat een eventueel nieuw wetsvoorstel tegemoet moet komen aan bovenstaande bezwaren. Leefmilieu stelt dat een stikstofwet conform het advies van de Commissie Remkes moet zijn opgesteld:

- 50% emissiereductie door alle sectoren in 10 jaar als wettelijke resultaatsverplichting, met passende tussendoelen;
- geen poging tot het schrappen Natura 2000 gebieden;
- het op een correcte manier uitkopen van boeren die in of dichtbij Natura 2000-gebieden zijn gevestigd, met een passende drempelwaarde;
- geen extern salderen;
- bij intern salderen (*zelf emissie reduceren en die ruimte gebruiken voor groei*) een gedegen verificatie van de emissiereductie door het stalsysteem;
- het oplossen van het probleem voor de 'PAS-melders' moet binnen de wet zijn geregeld.